

PROTOKÓŁ
z posiedzenia Komitetu Nauk Geograficznych PAN
23 listopada 2012 roku

Protokół prezentuje przebieg trzeciego posiedzenia Komitetu Nauk Geograficznych PAN wybranego na kadencję 2011-2014. Posiedzenie odbyło się 23 listopada 2012 roku w siedzibie Instytutu Geografii i PZ PAN przy ul. Twardej 51/55 w Warszawie według następującego porządku:

1. Otwarcie posiedzenia, przyjęcie porządku obrad.
2. Sprawozdanie z bieżącej działalności KNG PAN (**prof. dr hab. A. Kostrzewski**); sprawozdania kierowników Komisji i Zespołów Problemowych.
3. Sprawozdanie ze spotkania kierowników jednostek geograficznych (**prof. dr hab. A. Lisowski**).
4. Wykład prof. A. **Mizgajskiego** pt. "Świadczenia ekosystemów jako problem badawczy dla geografów".
5. Wybory do Centralnej Komisji ds. Stopni i Tytułów (prof. prof. **A. Jankowski, Lisowski, L. Andrzejewski**)
6. Punktacja czasopism geograficznych (**prof. dr hab. K. Krzemień**)
7. Organizacja Forum Geografów Polskich w Szczecinie w 2013 r. (**prof. dr hab. R. Borówka**).
8. Organizacja Międzynarodowej Konferencji Regionalnej MUG w Krakowie w 2014 r. (**prof. dr hab. M. Degórski**).
9. Dyskusja.
10. Zakończenie posiedzenia.

Obecnych na posiedzeniu było 27 członków Komitetu Nauk Geograficznych PAN oraz ekspert - Dyrektor Departamentu Geodezji, Kartografii i Systemów Informacji Geograficznej mgr Jerzy Zieliński.

ad. 1. Przewodniczący Komitetu Nauk Geograficznych PAN prof. dr hab. A. Kostrzewski powitał zebranych, poprosił o przyjęcie porządku obrad, który został poszerzony o punkt dotyczący wyborów uzupełniających do Komitetu Nauk Geograficznych. Porządek obrad został jednogłośnie przyjęty.

Przewodniczący Komitetu złożył gratulacje nowo wybranym dziekanom i dyrektorom instytutów. Szczególnie serdecznie pogratulował dziekanowi nowego **Wydziału Nauk o Ziemi** w Szczecinie.

Podziękował za zaangażowanie i pracę przewodniczącemu Konferencji Jednostek Geograficznych prof. K. Krzemieniowi oraz złożył gratulacje i życzenia nowo wybranemu przewodniczącemu prof. A. Lisowskiemu. Jednocześnie prof. A. Kostrzewski podkreślił, że warunkiem dobrej realizacji koncepcji rozwoju polskiej geografii jest współpraca Komitetu Nauk Geograficznych z Konferencją Kierowników Jednostek Geograficznych. Z kolei przewodniczący komitetu wspominał sylwetkę prof. Jana Drwala, jako wybitnego geografa –

hydrologa, niezwykle zaangażowanego w prace KNG, wspaniałego człowieka i poprosił zebranych o uczczenie Jego pamięci chwilą ciszy.

Rozpoczynając obrady prof. A. Kostrzewski przedstawił protokół z ostatniego Plenarnego Posiedzenia Komitetu Nauk geograficznych oraz poprosił o uwagi oraz przyjęcie. Pierwszym punktem posiedzenia były wybory uzupełniające do Komitetu Nauk Geograficznych. Przewodniczący komitetu zwrócił uwagę, że po śmierci prof. J. Drwala, zgodnie z wymogami Wydziału III PAN, możliwe jest przyjęcie kolejnej osoby zgodnie z listą wyborczą do komitetu. W tej sprawie przewodniczący odwołał się do notatki sporządzonej przez przewodniczącą Komisji Wyborczej dr hab. B. Krawczyk. Zebrani przyjęli propozycję kandydatury prof. dr hab. Zygmunta Babińskiego oraz wypowiedzieli się za formułą głosowania jawnego. W głosowaniu wzięło udział 27 osób – wszyscy opowiedzieli się za przyjęciem przedstawionej kandydatury, która zostanie przedstawiona do zatwierdzenia w Wydziale III.

ad. 2. Sprawozdanie z bieżącej działalności KNG PAN - przewodniczący prof. dr hab. A. Kostrzewski

Planowane, wybrane konferencje naukowe organizowane przy współudziale Komitetu Nauk Geograficznych PAN

Konferencja Polsko-Ukraińska „**Organizacja geosystemów**” – Uniwersytet Lwowski im. I. Franko, Komitet Nauk Geograficznych PAN, 24 – 28 09 2013 (Karpaty Wschodnie)

Międzynarodowa Konferencja Naukowa w roku jubileuszu 40-lecia Roztoczańskiego Parku Narodowego „**Ocena stopnia przeobrażeń obszarów cennych przyrodniczo**” – Roztoczański Park Narodowy, Uniwersytet *Marii* Skłodowskiej-Curie w Lublinie, Komitet Nauk Geograficznych PAN, 29 – 31 05 2014 (Zwierzyniec)

Warsztaty Geograficzne GIS „**Infrastruktura Informacji Przestrzennej**” – Uniwersytet im. A. Mickiewicza w Poznaniu, Komitet Nauk Geograficznych PAN - 17 – 21 czerwiec 2013

Warsztaty Geograficzne we współpracy z Uniwersytetem w Tbilisi (Gruzja), Uniwersytet im. A. Mickiewicza w Poznaniu, Komitet Nauk Geograficznych PAN
12 - 26 06 2013

Analiza stanu geografii w Polsce została opracowana dla lat 1995-2008 i opublikowana w tomie „**Priorytety badawcze i aplikacyjne geografii polskiej**” (2011) pod red. Z. Długosza i T. Rachwała (jako efekt obrad VI Forum Geografów Polskich, które odbyło się w Krakowie w maju 2010 roku) w artykule autorstwa A. Kostrzewskiego i E. Roo-Zielińskiej „Aktualny stan oraz tendencje rozwoju geografii w Polsce”. Podstawą analizy były wyniki ankiety opracowanej w ramach Komitetu Nauk Geograficznych PAN przekazanej do 15 ośrodków geograficznych w Polsce. Obecnie uzupełniana jest już opracowana ankietą, która tym razem będzie dotyczyła okresu 2009-2013.

„ANKIETA DO OCENY STANU NAUK GEOGRAFICZNYCH W POLSCE W LATACH 2009-2013”

Wszystkie punkty ankiety (poza 4.) wyłącznie w tabelach

1. Charakterystyka strukturalna Instytutu/Wydziału
 - 1.1. Liczba pracowników ze stopniem co najmniej doktora w każdym roku (stan na 31 grudnia) w sumie i w rozbiciu na:
 - ♣ profesorów tytularnych
 - ♣ doktorów habilitowanych bez tytułu profesora, niezależnie od stanowiska doktorów
 - 1.2. Wydawane czasopisma
 - ♣ tytuł
 - ♣ rok, od którego jest wydawane
 - ♣ ilość numerów (zeszytów) w okresie 2009-2013
 - 1.3.. Wymień krótko aktualne formy informacji i promocji Instytutu/Wydziału
2. Dorobek naukowy Instytutu/Wydziału
 - 2.1. Wymień główne kierunki badań w okresie 2009-2013 (nie więcej niż 4)
 - 2.2. Wymień największe sukcesy naukowe w okresie 2009-2013 (nie więcej niż 3)
 - 2.3. Wymień najważniejsze zastosowania praktyczne badań naukowych w okresie 2009-2013 (nie więcej niż 3)
 - 2.4. Wymień główne przyczyny trudności w realizacji zadań naukowych (nie więcej niż 3)
 - 2.5. Struktura liczbowa publikacji (geomorfologia, klimatologia, itd., zgodnie ze specjalnościami naukowymi ośrodka) w każdy każdym roku i sumarycznie
 - 2.6. Liczba publikacji w czasopismach z listy filadelfijskiej, czyli z listy A MNiSW czasopism punktowanych, w każdym roku i sumarycznie
3. Miejsce Instytutu/Wydziału w nauce polskiej i światowej
 - 3.1. udział w programach badawczych - liczba programów w każdym roku i sumarycznie
 - 3.1.1. krajowych
 - 3.1.2. UE
 - 3.1.3. innych międzynarodowych
 - 3.2. Staże i stypendia - liczba w każdym roku i sumarycznie
 - 3.2.1. krajowe
 - 3.2.2. UE
 - 3.2.3. inne międzynarodowe
 - 3.3. Liczba pracowników Instytutu/Wydziału we władzach organizacji naukowych (w każdym roku i sumarycznie)
 - 3.3.1. krajowych
 - 3.3.3. międzynarodowych
4. Uwagi dotyczące
 - 4.1. pozycji geografii jako dyscypliny naukowej w nauce polskiej (atuty i słabości) oraz w systemie organizacji nauki w Polsce
 - 4.2. systemu funkcjonowania nauki w Polsce
 - 4.3. możliwości poprawy wskaźnika sukcesu w UE
 - 4.4. możliwości poprawy transferu osiągnięć
 - 4.5. źródeł finansowania, ich wzmocnienia i usprawnienia
 - 4.6. wzmocnienia potencjału kadrowego i jego efektywności (odpowiedź na punkt 4. w miarę możliwości)

Wyniki „Ankiety do oceny stanu nauk geograficznych w Polsce w latach 2009-2013” będą podstawą przygotowania publikacji w języku angielskim na konferencję MUG w Krakowie w 2014 roku „*Stan nauk geograficznych w Polsce w latach 2009-2013*” red. A. Kostrzewski, K. Krzemiń, E. Roo-Zielińska

Przewodniczący Komitetu zwrócił uwagę, że fundamentalną sprawą dla polskiej geografii jest przyjęcie priorytetów badawczych, które będą dobrze określały przedmiotowość geografii, jej indywidualności systemie nauki oraz znaczenie wyników badań dla celów praktycznych. prof. A. Kostrzewski pogratulował autorom publikacji pod red. prof. P. Churskiego, która zaprezentowana została i dobrze przyjęta na konferencji MUG w Kolonii.

Następnie zwrócił uwagę, że podstawową sprawą jest przedstawienie kandydatów o wysokim autorytecie do Centralnej Komisji. Prof. A. Kostrzewski przypomniał o staraniach i przeprowadzonych rozmowach z prof. prof. Kaczorkiem, Tazbirem i Krasowskim w sprawie zapewnienia reprezentacji geografii w sekcji nauk ekonomicznych i społecznych. Według opinii w/w profesorów cecha wieloobszarowości stanowi indywidualność licznych dyscyplin naukowych. Kwestia formalnego zabezpieczenia leży w kompetencjach MNiSW. Zabezpieczenie pozaformalne winno być przedmiotem dyskusji i uzgodnień z nowymi władzami CK.

Prof. A. Kostrzewski poinformował o pozytywnej odpowiedzi Przewodniczącego Stowarzyszenia Geografów Niemieckich – prof. Rolanda Mäusbachera dotyczącej współpracy polsko-niemieckiej. Ze strony polskiej funkcję koordynatora współpracy będzie pełnił prof. Andrzej Mizgajski (UAM), a ze strony niemieckiej prof. G. Frähauf. Prof. Tadeusz Palmowski nawiązuje współpracę z Uniwersytetem w Kaliningradzie.

Z kolei prof. A. Kostrzewski poinformował o kwestii nagrody E. Romera przez Wydział III. Uzasadnieniem likwidacji w/w nagrody była zbyt mała liczba zgłoszeń w trakcie jej funkcjonowania (6 wniosków). Dziekan Wydz. III prof. M. Grad proponuje dla geografów nagrodę Staszica lub Domeyki. Problem ten będzie przedmiotem dyskusji Sekcji Nauk o Ziemi Wydz. III w marcu 2013 roku.

W zakresie współpracy z ekspertami KNG przedstawiciele Prezydium prof. prof. A. Kostrzewski, M. Degórski złożyli wizytę Ministrowi O. Dziekońskiemu w Biurze Prezydenta RP, natomiast prof. prof. A. Kostrzewski, E. Roo-Zielińska i M. Degórski – Głównemu Inspektorowi Ochrony Środowiska ministrowi A. Jagusiewiczowi. Przedmiotem dyskusji były problemy badań geograficznych ze szczególnym uwzględnieniem ich zastosowania w praktyce.

Prof. A. Kostrzewski proponuje wystąpienie z wnioskiem geografów do NCBR na realizację projektu „Przemiany środowiska geograficznego Polski w warunkach zmian klimatu i narastającej antropopresji. Jednocześnie zwrócił się do zebranych o zgłaszanie kandydatury kierownika projektu i członków Rady Konsultacyjnej.

Kolejne inicjatywy, które przedstawił prof. A. Kostrzewski to objęcie patronatem KNG organizacji „Geoparków”, które powstają z inicjatywy geografów; prof. Kostrzewski zwrócił się do zebranych o upoważnienie Prezydium do działań w zakresie organizacji „Ogólnopolskiego Dnia Geografa”.

Ciągle aktualną sprawą do realizacji jest uruchomienie czasopisma KNG, względnie afiliacja przy czasopismach już istniejących.

Na zakończenie przewodniczący zwrócił się z prośbą do członków Komitetu o nadesłanie informacji o pełnionych funkcjach, także poza własnymi ośrodkami. Informacje te wykorzystane zostaną w sprawozdaniu z działalności komitetu za rok 2012.

Następnie przewodniczący Komisji i Zespołów Problemowych istniejących w strukturze Komitetu Nauk Geograficznych PAN przedstawili sprawozdania ze swoich działalności:

Komisja ds. MUG i Współpracy Międzynarodowej - Przewodniczący: Prof. dr hab. Marek Degórski

Zespół ds. Organizacji i Struktury Geografii - Przewodniczący: Prof. dr hab. Andrzej Lisowski

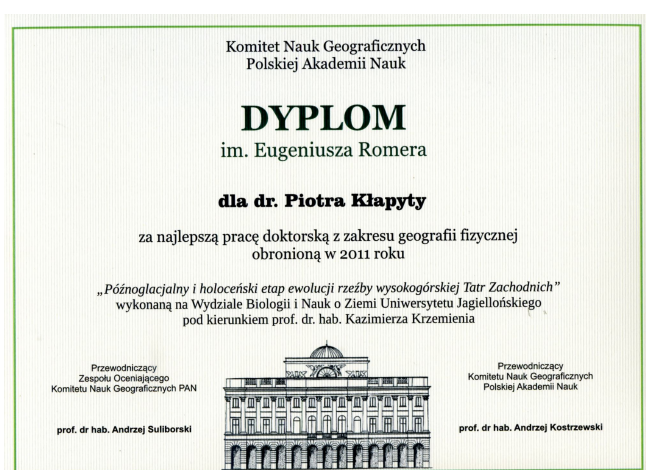
Zespół ds. Rozwoju Geografii i Badań Naukowych - Przewodniczący: Prof. dr hab. Kazimierz Krzemień

Zespół ds. Współpracy Geografii z Praktyką - Przewodniczący: Prof. dr hab. Marian Harasimiuk

Zespół ds. Informatyzacji i Promocji Geografii - Przewodniczący: Dr hab. Zbigniew Zwoliński, prof. UAM

Zespół ds. Edukacji Geograficznej - Przewodniczący: Prof. dr hab. Andrzej Suliborski

Prof. dr hab. A. Suliborski poinformował, że staraniem **Zespołu ds. Edukacji Geograficznej** został ustanowiony **dyplom** im. Eugeniusza Romera dla młodych geografów za najlepszą pracę doktorską (ryc. 1). W roku 2012 przyznano dwa takie dyplomy – jeden za pracę z zakresu geografii fizycznej i jeden - z zakresu geografii społeczno-ekonomicznej. Dyplomy zostaną wręczone na VIII Forum Geografów Polskich, które odbędzie się w dniach 10 - 11 czerwca 2013 roku w Szczecinie.

Ryc. 1. Dyplom ustanowiony staraniem Zespołu ds. Edukacji Geograficznej KNG PAN i jego przewodniczącego prof. dr hab. A. Suliborskiego

Prof. dr hab. A. Lisowski - przewodniczący Zespołu ds. **Organizacji i Struktury Geografii** przedstawił krótką prezentację pt „Profesorowie tytułarni i doktorzy habilitowani w ośrodkach geograficznych w Polsce”, analizując pod tym względem 16 jednostek geograficznych w Polsce

Prof. dr hab. K. Krzemień – przewodniczący Zespołu ds. **Rozwoju Geografii i Badań Naukowych** przedstawił stan zaawansowania prac nad Słownikiem Biograficznym, którego publikację przewiduje w czerwcu 2014 roku.

ad. 3. Prof. dr hab. Andrzej Lisowski poinformował zebranych o konferencji kierowników jednostek geograficznych nt. „Geografia w systemie zarządzania, organizacji nauki i dydaktyki w Polsce”, która odbyła się w Toruniu na Uniwersytecie Mikołaja Kopernika (Wydział Nauk o Ziemi) w dniach 9-10 listopada 2012 roku.

ad. 4. Prof. dr hab. Andrzej Mizgajski wygłosił bardzo interesujący referat pt „**Świadczenia ekosystemów jako problem badawczy dla geografów**” (czy opisujemy?). Po wykładzie prof. A. Mizgajskiego odbyła się dyskusja. Głos zabrali zadając pytania: prof. R. Soja (jak wyrazić wartość parków w złotych?), prof. D. Szymańska (jak mierzyć świadczenia ekosystemowe w miastach?) oraz prof. W. Ratajczak (jak można wyrazić ceny działek tzn. ich świadczenia?).

ad. 5. Następnie problem **wyborów do Centralnej Komisji do Spraw Stopni i Tytułów** przedstawili profesorowie: A. Jankowski, A. Lisowski oraz L. Andrzejewski.

W strukturze Centralnej Komisji ds. Stopni i Tytułów jest siedem sekcji:

Sekcja I - Nauk Humanistycznych i Społecznych

Sekcja II - Nauk Ekonomicznych

Sekcja III - Nauk Biologicznych, Rolniczych, Leśnych i Weterynaryjnych

Sekcja IV - Nauk Medycznych

Sekcja V - Nauk Matematycznych, Fizycznych, Chemicznych i Nauk o Ziemi

Sekcja VI - Nauk Technicznych

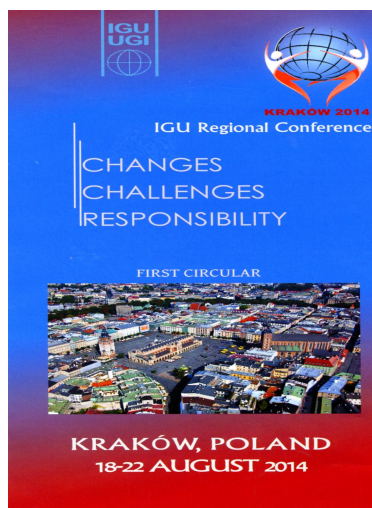
Sekcja VII – Sztuki

Dla społeczności geografów ważne są trzy sekcje - I, II i V i byłoby najlepiej, aby każda z nich była reprezentowana przez jednego geografa - społecznego (sekcja I), ekonomicznego (sekcja 2) i fizycznego (sekcja V).

ad. 6. Punktację naukowych czasopism geograficznych (część B wykazu czasopism naukowych nieposiadających współczynnika wpływu impact factor (IF), którą opracowało Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego przedstawił prof. dr hab. Kazimierz Krzemień.

ad. 7. Prof. dr hab. R.K. Borówka omówił przygotowania do organizacji VIII Forum Geografów Polskich pt ‘Geografia wobec zmian globalnych’, które odbędzie się w Szczecinie w dniach 10-11 czerwca 2013 roku. Organizatorami są Uniwersytet Szczeciński, Wydział Nauk o Ziemi oraz Komitet Nauk Geograficznych PAN. Ukazał się pierwszy komunikat. Celem Forum będzie prezentacja aktualnie realizowanych przez geografów prac badawczych. Dyskusja dotyczyć będzie zwłaszcza problematyki globalnych zmian środowiska przyrodniczego. Organizatorzy zapraszają również przedstawicieli innych dziedzin naukowych, których problematyka badań związana jest ze zmianami globalnymi środowiska geograficznego. W dyskusji prof. A. Kostrzewski zwrócił się z apelem do członków KNG o udział w Forum oraz nadanie szczecińskiemu spotkaniu geografów wysokiej rangi naukowej.

ad. 8. Przewodniczący Komisji ds. **MUG i Współpracy Międzynarodowej** przedstawił stan przygotowań do organizacji Międzynarodowej Konferencji Regionalnej MUG w Krakowie w 2014 roku. Honorowy patronat; zgodzili się przyjąć Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej Bronisław Komorowski oraz Prezydent miasta Krakowa Jacek Majchrowski. Ukazał się pierwszy komunikat dotyczący tego ważnego przedsięwzięcia (ryc. 2) .

Ryc. 2. Pierwszy komunikat dotyczący Międzynarodowej Konferencji Regionalnej MUG w Krakowie w 2014 roku

Profesor Marek Degórski podał najbliższe terminy planowanych Międzynarodowych Konferencji w ramach Międzynarodowej Unii Geograficznej (MUG): Kyoto 2013; **Kraków** 2014, Moskwa 2015, Pekin 2016. Po prezentacji prof. M. Deórskiego, prof. J. Bański stwierdził, że na konferencji w Krakowie musimy przedstawić dorobek naukowy i organizacyjny geografów jak najlepiej.

ad. 9. Po przedstawieniu wszystkich punktów Posiedzenia Plenarnego rozpoczęła się dyskusja, w której głos zabrali: profesorowie Z. Zwoliński – proponując zamiast jednego dnia – „tydzień geografa”, T. Strykiewicz oraz W. Ratajczak zwracając uwagę jak ważne jest połączenie teorii z praktyką, a samorządy lokalne powinny być dla społeczności geografów

ważnym partnerem – takim przykładem, jak zauważył prof. W. Ratajczak jest projekt prof. M. Degórskiego „Energetyka wiatrowa w kontekście ochrony krajobrazu przyrodniczego i kulturowego w województwie kujawsko-pomorskim”. Prof. L. Starkel zaproponował, aby na Posiedzeniach Plenarnych Komitetu Nauk Geograficznych prezentowano aktualnie wydawane książki, w których powinny być pewne trendy naukowe, a zdaniem dyskutanta są to problemy przypadkowe, nie ma zatem co się dziwić, że geografia często jest przedstawiana w sposób zniekształcony

Po dyskusji i podsumowaniu posiedzenia, Przewodniczący Komitetu Nauk Geograficznych prof. dr hab. A. Kostrzewski poinformował, że kolejne spotkania Komitetu odbędą się w następujących terminach: Prezydium KNG – 11 styczeń 2013, Posiedzenie Plenarne – kwiecień 2013.

Z okazji nadchodzących Świąt Bożego Narodzenia i Nowego Roku 2013 przewodniczący w imieniu Prezydium KNG złożył wszystkim członkom życzenia pomyślności w życiu osobistym i pracy zawodowej.

Warszawa 10 01 2013

Protokół sporządziła
dr hab. Ewa Roo-Zielinska, prof. IG i PZPAN